

WIJ WILLEM ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

Besluit van
tot wijziging van de Penitentiaire maatregel en het Besluit tenuitvoerlegging
strafrechtelijke beslissingen in verband met de wijziging van de regeling inzake
detentiefasering en voorwaardelijke invrijheidstelling (Uitvoeringsbesluit Wet straffen en
beschermen)

Op de voordracht van Onze Minister voor Rechtsbescherming van (datum voordracht),
directie Wetgeving en Juridische Zaken, nr. (kenmerk voordracht);
Gelet op de artikelen 4, zesde lid, en 18a van de Penitentiaire beginselenwet en artikel
6:2:14 van het Wetboek van Strafvordering;
De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van ..... (datum en
nummer));
Gezien het nader rapport van Onze Minister voor Rechtsbescherming (datum nader
rapport), directie Wetgeving en Juridische Zaken, nr. (kenmerk nader rapport);

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

De Penitentiaire maatregel wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 wordt onder vervanging van de punt door een puntkomma in onderdeel b,
een onderdeel ingevoegd, luidende:
c. college: college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de
gedetineerde ingezetene was of overwegend verbleef voorafgaand aan de detentie dan
wel van de gemeente waarin de gedetineerde zich na afloop van zijn detentie wil
vestigen.

B

Artikel 3, tweede tot en met vierde lid, komt te luiden:

2. De directeur draagt in het gemeenschapsregime, bedoeld in artikel 20 van de wet,
zorg voor:

- a. een basisprogramma van 42,5 uur per week, waarin ten minste 22,5 uur per week
aan activiteiten en bezoek worden aangeboden;
- b. een plusprogramma van 59 uur per week, waarin ten minste 28 uur per week aan
activiteiten en bezoek worden aangeboden.

3. De aangeboden activiteiten in het basis- en in het plusprogramma kunnen per individuele gedetineerde verschillen.

4. Onze Minister kan nadere regels stellen over de vaststelling van het basis- en plusprogramma. Hierbij kan in uitzonderlijke omstandigheden tijdelijk worden afgeweken van het bepaalde in het tweede lid.

C

Artikel 6 komt te luiden:

Artikel 6

1. Voor deelname aan een penitentiair programma komen in ieder geval niet in aanmerking:

- a. gedetineerden ten aanzien van wie de tenuitvoerlegging van een tevens opgelegde maatregel van terbeschikkingstelling met verpleging van overheidswege nog moet aanvangen;
- b. gedetineerden die na de tenuitvoerlegging van de vrijheidsstraf gevolg dienen te geven aan de op hen rustende vertrekplicht of die zullen worden uitgeleverd;
- c. gedetineerden die in een extra beveiligde inrichting zijn geplaatst;
- d. gedetineerden die in een beperkt beveiligde afdeling zijn geplaatst;
- e. gedetineerden aan wie de maatregel tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders is opgelegd.

2. Bij ministeriële regeling kunnen aanvullende categorieën van gedetineerden worden aangewezen die niet voor deelname aan een penitentiair programma in aanmerking komen.

D

Artikel 7, derde en vierde lid, komen te luiden:

3. Naast de in artikel 4, derde lid, van de wet genoemde aspecten, betreft de selectiefunctaris in zijn beslissing de gedetineerde aan een penitentiair programma te laten deelnemen in ieder geval:

- a. de aard, zwaarte en achtergronden van het gepleegde delict;
- b. de mate van onzekerheid over de datum van invrijheidstelling;
- c. de beschikbaarheid van een aanvaardbaar verblijfadres.

4. De selectiefunctaris neemt zijn beslissing tot deelname aan een penitentiair programma slechts indien de gedetineerde zich bereid heeft verklaard tot deelname aan het programma en de in verband daarmee gestelde algemene en bijzondere voorwaarden.

E

Artikel 7a wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:

1. De deelnemer aan een penitentiair programma wordt onder elektronisch toezicht gesteld, indien:

- a. het gedrag van de deelnemer daartoe aanleiding geeft;

- b. aan de deelname aan een penitentiair programma bijzondere risico's zijn verbonden, of;
  - c. dit voor de bescherming van de belangen van slachtoffers noodzakelijk is.
2. Onder vernummering van het tweede tot het derde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:
2. Elektronisch toezicht kan vervallen indien het gedrag, risico of de belangen bedoeld in het eerste lid niet langer tot het toezicht aanleiding geven. De deelnemer kan wederom onder elektronisch toezicht worden gesteld indien het gedrag, risico of de belangen bedoeld in het eerste lid daartoe aanleiding geven.
3. In het derde lid (nieuw) wordt "het eerste lid" vervangen door "het eerste en tweede lid", vervalt onderdeel b en worden de onderdelen c en d verletterd tot b en c.

F

Artikel 9 komt te luiden:

Artikel 9

1. Deelname aan een penitentiair programma geschiedt onder de algemene voorwaarden dat de gedetineerde:
- a. zich gedraagt overeenkomstig de aanwijzingen van degene die is belast met zijn begeleiding en toezicht en aan deze alle verlangde inlichtingen verschaft;
  - b. tevoren melding doet aan de directeur van een verandering van betrekking of woonplaats;
  - c. zich niet schuldig maakt aan een strafbaar feit;
  - d. geen contact legt met slachtoffers en nabestaanden, tenzij daarvoor nadrukkelijk toestemming is verleend door de directeur;
  - e. zich niet ophoudt in de directe omgeving van de locatie van het delict of de delicten, tenzij daarvoor nadrukkelijk toestemming is verleend door de directeur;
  - f. geen verdovende middelen of alcohol gebruikt en ten behoeve van de naleving van dit verbod meewerkt aan bloedonderzoek of urineonderzoek;
  - g. Nederland niet verlaat, tenzij dit nadrukkelijk door de directeur wordt toegestaan.
2. Aan de deelname aan het penitentiair programma kunnen daarnaast door de directeur bijzondere voorwaarden betreffende het gedrag van de gedetineerde worden verbonden.
3. De bijzondere voorwaarden kunnen inhouden:
- a. een verbod contact te leggen of te laten leggen met bepaalde personen of instellingen;
  - b. een verbod zich op of in de directe omgeving van een bepaalde locatie te bevinden of te vestigen;
  - c. een verplichting op bepaalde tijdstippen of gedurende een bepaalde periode op een bepaalde locatie aanwezig te zijn;
  - d. een verplichting zich op bepaalde tijdstippen te melden bij een bepaalde instantie;
  - e. een verbod vrijwilligerswerk van een bepaalde aard te verrichten;
  - f. gehele of gedeeltelijke vergoeding van de door het strafbare feit veroorzaakte schade of het treffen van een regeling voor het betalen van de schadevergoeding in termijnen;
  - g. de plicht te verhuizen uit een bepaald gebied;
  - h. deelname aan een gedragsinterventie;
  - i. een verplichting zich onder ambulante behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling gedurende een termijn ten hoogste gelijk aan de duur van het penitentiaire programma;

- j. andere voorwaarden, het gedrag van de veroordeelde betreffend, waaraan deze gedurende de deelname aan het penitentiair programma heeft te voldoen.
4. Van het stellen van bijzondere voorwaarden doet de directeur mededeling aan de selectiefunctionaris.

G

Na artikel 9 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 9a

1. Bij overtreding van de algemene of bijzondere voorwaarden of verzuim van deelname aan het programma kan de directeur, afhankelijk van de ernst van de gedraging, beslissen tot:
  - a. het geven van een waarschuwing aan de deelnemer aan het penitentiair programma;
  - b. wijziging of aanvulling van de bijzondere voorwaarden gesteld aan deelname aan een penitentiair programma;
  - c. het adviseren van de selectiefunctionaris om de deelname aan het penitentiair programma te beëindigen;
  - d. het onmiddellijk zelfstandig beëindigen van deelname aan het penitentiair programma indien dit dringend noodzakelijk is.
2. De directeur wint advies in bij degene die is belast is met het toezicht op de tenuitvoerlegging van het penitentiair programma, tenzij spoed dit verhindert. Deze kan ook ongevraagd aan de directeur adviseren.
3. De directeur geeft de deelnemer aan een penitentiair programma van een beslissing als bedoeld in het eerste lid onverwijld schriftelijk en zoveel mogelijk in een voor hem begrijpelijke taal een met redenen omklede, gedagtekende en ondertekende mededeling.
4. Van het wijzigen of aanvullen van bijzondere voorwaarden, de overtreding van de voorwaarden of verzuim van deelname aan het programma en een beslissing als bedoeld in het eerste lid doet de directeur mededeling aan de selectiefunctionaris.

H

In artikel 10, eerste lid wordt de zinsnede "bedoeld in artikel 9, tweede lid, onder a en b" vervangen door: "bedoeld in artikel 9a, eerste lid, onder a en b".

I

Na artikel 20 wordt een nieuw hoofdstuk 4a ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 4a. Detentie- en re-integratieplan

Artikel 20a

Onze Minister kan nadere regels stellen over de inrichting van het detentie- en re-integratieplan, bedoeld in artikel 18a van de wet.

Artikel 20b

1. Ten behoeve van het vaststellen en het aanpassen van het detentie- en re-integratieplan voor de gedetineerde kunnen gegevens over de essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk leven worden verwerkt door de directeur, de reclassering en het college. De directeur, de reclassering en het college zijn verwerkingsverantwoordelijk.
2. De in het eerste lid bedoelde gegevens zijn of hebben betrekking op:
  - a. persoonsidentificerende gegevens:
    - 1°. de geslachtsnaam;
    - 2°. voornamen;
    - 3°. adres;
    - 4°. geboorteplaats en geboortedatum;
    - 5°. nationaliteit;
    - 6°. persoonsidentificerende nummers.
  - b. de datum van aanvang van de vrijheidsbeneming en van de invrijheidstelling;
  - c. de vaststelling dat de gedetineerde al dan niet beschikt over een geldig identiteitsbewijs als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onder 1° tot en met 3°, van de Wet op de identificatieplicht en, indien hij over een dergelijk document beschikt, wat daarvan de geldigheidsduur is;
  - d. gegevens die noodzakelijk zijn ten behoeve van het behoud of het verkrijgen van huisvesting of onderdak na detentie, zoals:
    - 1°. de inschrijving als woningzoekende;
    - 2°. de woonsituatie vóór detentie;
    - 3°. het bestaan van een betalingsachterstand bij een huurovereenkomst.
  - e. gegevens die noodzakelijk zijn ten behoeve van de voorbereiding van het verkrijgen van een inkomen uit betaald werk of uitkering na detentie, zoals:
    - 1°. het arbeidsverleden;
    - 2°. eerdere uitkeringen of werkkinkomen en de hoogte daarvan;
    - 3°. het opleidingsniveau en eventueel lopende opleidingstrajecten.
  - f. het tegengaan of beheersen van problematische schulden, met inbegrip van:
    - 1°. de hoogte van de schulden;
    - 2°. het bestaan van een buitengerechtelijke schuldregeling;
    - 3°. de toepassing van de schuldsaneringsregeling natuurlijke personen op de gedetineerde.
  - g. gegevens die noodzakelijk zijn ten behoeve van de ondersteuning van de gedetineerde bij het opschorten en weer opstarten, of aanvragen van een zorgverzekering, zoals:
    - 1°. het hebben van een zorgverzekering vóór detentie;
    - 2°. de naam van de zorgverzekeraar;
    - 3°. het polisnummer behorende bij de verzekering.
  - h. gegevens die noodzakelijk zijn ten behoeve van het behoud of de versterking van een positief sociaal netwerk, met inbegrip van een hulpvraag namens de gedetineerde voor ondersteuning in de thuissituatie na detentie en een hulpvraag namens de gedetineerde aan de gemeente voor ondersteuning van gezinsleden tijdens de detentie.
3. De directeur, de reclassering en het college verstrekken elkaar, indien zorg of maatschappelijke ondersteuning na detentie nodig is, de door hen verwerkte gegevens die noodzakelijk zijn voor het organiseren van deze zorg of maatschappelijke ondersteuning. Die gegevens kunnen betrekking hebben op:
  - a. eerdere en lopende zorgtrajecten in het kader van de Wet maatschappelijke opvang, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten, de Jeugdwet of de Wet forensische zorg;

- b. de naam van de zorgaanbieder die de trajecten uitvoert of bij de eerdere uitvoering betrokken is geweest;
  - c. de gemeente waar de zorg of maatschappelijke ondersteuning is of wordt verleend.
4. Gegevens over gezondheid als bedoeld in artikel 4, onderdeel 15, van de Algemene verordening gegevensbescherming, kunnen alleen worden verstrekt met toestemming van de gedetineerde, tenzij het tenuitvoerleggingsgegevens betreft als bedoeld in artikel 1, onder d, van de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens.
5. Ten behoeve van het vaststellen en aanpassen van het detentie- en re-integratieplan, kunnen de directeur de reclassering en het college overleggen over het inzetten van reclasseringstoezicht, advies en interventies voor de invulling en uitvoering van het detentie- en re-integratieplan. Hiertoe kunnen gegevens worden verstrekt over:
- a. eerdere reclasseringscontacten, het detentieverloop en de detentiefasering;
  - b. de motivatie van de gedetineerde;
  - c. het gedrag van de gedetineerde tijdens detentie.
6. Voor zover bij of krachtens de wet niet anders is bepaald, worden de in het eerste tot en met vijfde lid bedoelde gegevens zo spoedig mogelijk, en tot uiterlijk twee maanden na de datum van invrijheidstelling, verstrekt.
7. Voor zover bij of krachtens de wet niet anders is bepaald, vernietigen het college en de reclassering uiterlijk zes maanden na de ontvangen datum van invrijheidstelling gegevens die na verstrekking zijn vastgelegd.

J

In artikel 37 wordt onder vervanging van de punt door een puntkomma in onderdeel I. een onderdeel ingevoegd, luidende:

- m. het detentie- en re-integratieplan en de daarop aangebrachte aanpassingen.

Artikel II

Artikel 2:1 van het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen wordt als volgt gewijzigd:

- 1. Het derde lid komt te luiden:
- 3. Het openbaar ministerie wint ten behoeve van zijn beslissing inlichtingen in over de veroordeelde bij de reclassering en de directeur van de inrichting waar de veroordeelde staat ingeschreven en houdt rekening met de van hen ontvangen adviezen.
- 2. Na het zesde lid wordt een lid toegevoegd, luidende:
- 7. Voorwaardelijke invrijheidstelling blijft achterwege zolang voor de veroordeelde geen aanvaardbare verblijfplaats beschikbaar is.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Artikel IV

Dit besluit wordt aangehaald als: Uitvoeringsbesluit Wet straffen en beschermen.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Minister voor Rechtsbescherming

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

1. Inleiding

Dit besluit geeft uitvoering aan de Wet straffen en beschermen (hierna ook: de wet) (Kamerstukken 35122) (Stb. 2020, PM). Deze wet wijzigt de regeling inzake detentiefasering, waaronder in het bijzonder de regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.), in de Penitentiaire beginselenwet (Pbw) en in het Wetboek van Strafvordering (Sv). Voor een succesvolle en effectieve tenuitvoerlegging is het van belang dat straffen zo snel mogelijk en volledig ten uitvoer worden gelegd. Belangrijke uitgangspunten bij de tenuitvoerlegging zijn dat een veroordeelde moet worden doordrongen van het feit dat de samenleving zijn gedrag niet accepteert en dat hij, rekening houdend met zijn mogelijkheden, dient te werken aan verandering van zijn gedrag om herhaling te voorkomen. Daarnaast dient ook bij de tenuitvoerlegging oog te zijn voor slachtofferbelangen en moet er aandacht zijn voor nazorg om door een geslaagde re-integratie de kans op recidive verder terug te dringen. Deze uitgangspunten komen tot uitdrukking in mijn visie op gevangenisstraffen («Recht doen, kansen bieden» (Kamerstukken II 2017/18, 29 279, nr. 439).

Dit besluit geeft nadere regels voor deelname aan het penitentiair programma, de daarbij te stellen voorwaarden en het elektronisch toezicht in dat verband. Dit wordt toegelicht in paragraaf 3 van deze nota van toelichting. Paragraaf 4 gaat over de regels die het besluit stelt over de v.i. De hier doorgevoerde wijzigingen in het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen ter uitvoering van artikel 6:2:14 Sv beogen zeker te stellen dat bij de toekenning van de v.i. en het formuleren van voorwaarden in dat verband, het gedrag van de gedetineerde gedurende de detentie wordt betrokken en reeds ingezette gedragsinterventies worden voortgezet of een passend vervolg kunnen krijgen. Ook wordt een voorziening getroffen voor de situatie waarin van de veroordeelde na detentie geen geschikt verblijfsadres beschikbaar is. In dat geval zal de v.i.-verlening moeten worden uitgesteld.

De nadere regels bij de nieuwe wettelijke grondslag voor de gegevensverwerking door de reclassering, de directeur van de inrichting en gemeenten ten behoeve van het detentie en re-integratieplan (hierna: D&R-plan) worden in paragraaf 5 toegelicht. In die gegevensverwerking staan centraal de vijf zogeheten basisvoorwaarden voor een geslaagde re-integratie: werk en inkomen, identiteitsbewijs, zorg, schuldhelpverlening, onderdak. Ook gegevens over het sociaal netwerk van de veroordeelde kunnen in dit verband worden verwerkt. Beschikbare gegevens kunnen op grond van het besluit onderling worden verstrekt voor zover dit ten behoeve van de detentie en het realiseren van een geslaagde re-integratie en het bieden van nazorg noodzakelijk is.

Vanwege de nieuwe gegevensverstrekkingen is het besluit onderworpen aan een gegevensbeschermingseffectbeoordeling. De resultaten daarvan komen in paragraaf 6 aan de orde.

In het besluit wordt tot slot de regeling inzake het dagprogramma geactualiseerd. Artikel 3 Pm ondergaat in verband hiermee wijziging. De wijzigingen in artikel 3 Pm zijn toegelicht in het artikelsgewijze deel van deze nota van toelichting.

2. De advisering naar aanleiding van het conceptbesluit

Over het ontwerpbesluit is advies gevraagd aan de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), het Nederlands Genootschap van Burgemeesters (NGB), de reclasseringsorganisaties (3RO), de Raad voor de strafrechtstoepassing en jeugdbescherming (RSJ), de Autoriteit Persoonsgegevens (AP), de Nederlandse orde van advocaten (NOvA), het College van procureurs-generaal van het openbaar ministerie (OM), de politie, de Raad voor de Rechtspraak (RvdR), de Nederlandse vereniging voor de rechtspraak (NVvR) en Slachtofferhulp Nederland (SHN). Het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) zijn ter voorbereiding van de implementatie betrokken bij het besluit. Daarnaast is het besluit voor openbare consultatie gepubliceerd op het platform voor internetconsultatie (www.internetconsultatie.nl).

[In deze paragraaf zal worden ingegaan op de ontvangen adviezen.]

3. Het penitentiair programma

Het penitentiair programma biedt een voorwaardelijk kader om gedetineerden geleidelijk voor te bereiden op hun terugkeer in de samenleving. Het programma vormt daarmee een belangrijk onderdeel van de detentiefasering en is beschikbaar in die gevallen waarin het alternatieve voorwaardelijk kader van de v.i. als gevolg van de beperkte strafduur niet beschikbaar is. Het penitentiair programma is gereserveerd voor onvoorwaardelijke straffen van (samen) een jaar of korter. Vóór inwerkingtreding van de wet konden gedetineerden met straffen langer dan een jaar ook in aanmerking komen voor deelname aan een penitentiair programma. Het programma werd dan voorafgaand aan de v.i. doorlopen. In de wet is niet alleen de overlap tussen beide modaliteiten van de detentiefasering – die volgens de respondenten uit het onderzoek van de Erasmus Universiteit in de praktijk niet altijd goed op elkaar aansloten – opgeheven, ook is bij de totstandkoming aandacht besteed aan de omstandigheid dat tussen de beide modaliteiten inhoudelijk geen wezenlijke verschillen bestaan.¹ In beide gevallen gaat het immers om een kader dat persoonsgericht wordt ingevuld en waarbinnen gedetineerden zich onder toezicht en voorwaarden in de maatschappij begeven (Kamerstukken II 35 122, nr. 3, blz. 40). Het OM beslist over de v.i. en de in dit verband te stellen voorwaarden. Het penitentiair programma vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van de vestigingsdirecteur en is onderdeel van de tenuitvoerlegging van de opgelegde periode in detentie. De selectiefunctionaris beslist over de deelname aan het programma.

In dit besluit wordt ter uitvoering van en als complement op de wetswijziging, voorzien in een meer inhoudelijke gelijkstelling van de voorwaarden voor deelname aan een penitentiair programma met de voorwaarden die kunnen worden gesteld in het verband van de v.i. Dit is bij de totstandkoming van de wet nader toegelicht en de inhoudelijke gelijkstelling is terug te voeren op het doel dat beide kaders delen, namelijk het in de laatste fase van de straf bijdragen aan een geslaagde terugkeer in de samenleving en het zoveel mogelijk wegnemen van belemmeringen daarvoor (vgl. Kamerstukken II

---

¹ J. uit Beijerse e.a., *De praktijk van de voorwaardelijke invrijheidstelling in relatie tot speciale preventie en re-integratie*, WODC 2018.

2018/19, 35 122, nr. 3, blz. 3). De in artikel 9 van de Pm opgesomde voorwaarden komen dan ook inhoudelijk grotendeels overeen met de voorwaarden die in het verband van de v.i. kunnen worden gesteld. Deze voorwaarden zijn opgesomd in artikel 6:2:11 Sv. Er zijn ook verschillen. Deze zijn terug te voeren op de hiervoor aangestipte inbedding van het penitentiair programma. De landelijk werkende selectiefunctaris beslist over de deelname, maar de directeur van de inrichting is de best aangewezen voor het formuleren van specifiek op de persoon van de veroordeelde toegesneden bijzondere voorwaarden. Een uitwerking hiervan is dat de voorwaarden met een meer algemene strekking, die gelden voor alle gedetineerden die op beslissing van de selectiefunctaris aan het penitentiair programma mogen deelnemen, als algemene voorwaarden zijn geformuleerd. Zo wordt de directeur niet administratief belast met een specifieke afweging hieromtrent. De algemene voorwaarden zijn – naast dat de veroordeelde zich gedraagt overeenkomstig de aanwijzingen van degene die is belast met zijn begeleiding en toezicht en aan deze alle verlangde inlichtingen verschaft en de voorwaarde dat hij zich niet schuldig maakt aan een strafbaar feit – het contactverbod in relatie tot slachtoffers en nabestaanden, het verbod zich op te houden in de nabijheid van de delictslocatie, het middelenverbod, de verplichting aan een middelenonderzoek mee te werken en het verbod Nederland te verlaten. Deze algemene voorwaarden komen terug in artikel 9, eerste lid, Pm. De voorwaarden in artikel 9, tweede lid, Pm zijn telkens bijzondere voorwaarden en vergen telkens een op het individu van de veroordeelde afgestemde afweging. De bijzondere voorwaarden zijn ontleend aan de v.i.-regeling. Voorwaarden die zien op het verlenen van klinische zorg, maken van de regeling inzake het penitentiair programma overigens geen deel uit. Uitplaatsing naar zorg geschiedt door DJI in lijn met de uitgangspunten die zijn uiteengezet in mijn brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer d.d. 28 maart 2019 (Kamerstukken II 2018/19, 33 628, nr. 44, p. 8). Gedetineerden worden ten behoeve van een klinische behandeling uitgeplaatst op grond van artikel 15, vijfde lid, of artikel 43, derde lid, Pbw. De voorwaarden die aan deelname kunnen worden gesteld, vinden nadere bespreking in het artikelsgewijze deel van deze nota van toelichting.

4. De voorwaardelijke invrijheidstelling

Bij de wettelijke regeling van de voorwaardelijke invrijheidstelling zijn nadere regels gesteld in het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen. De v.i.-beslissing van het OM is genormeerd in artikel 2:1 van dat besluit. Bij de beslissing betreft het OM de adviezen van de directeur en de reclassering. Het belang van een op het detentieverloop en de persoon van de veroordeelde afgestemde v.i.-beslissing is toegelicht bij de totstandkoming van de wet straffen en beschermen. Daarbij is overwogen dat er voorafgaand aan de totstandkoming van de wet geen logische samenhang bestond tussen de voorwaardelijke invrijheidstelling en hieraan voorafgaand toegekende externe vrijheden (Kamerstukken II 2018/19, 35 122, nr. 3, blz. 2.) Ook is toegelicht dat veroordeelden niet meer van rechtswege in aanmerking komen voor v.i. en dat in plaats daarvan per individuele gedetineerde een beslissing wordt genomen over diens voorwaardelijke invrijheidstelling en daarbij te stellen voorwaarden. Bij de beslissing over de v.i. zijn naast het gedrag van de gedetineerde gedurende de hele detentie, maatschappelijke risico's en slachtofferbelangen belangrijke wegingsfactoren. Het OM neemt de beslissing over de v.i. mede op basis van adviezen van DJI, de reclassering, eventueel een lokaal parket en op grond van informatie van slachtoffers. Ook kan het OM betekenis toekennen aan informatie van het CJIB over de mogelijkheden een betalingsregeling af te sluiten voor de betaling van een eventuele schadevergoedingsmaatregel. De beslissingen over het verlenen van v.i., de daarbij op

te leggen voorwaarden en, zo nodig, de herroeping van de v.i., voorbehouden aan het OM, komen zo integraal tot stand. Zoals hiervoor in de inleiding is toegelicht, strekt de wijziging in het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen ertoe te verzekeren dat het OM voorafgaand aan het nemen van zijn beslissingen over de v.i. op de hoogte is gebracht door de inrichting, zodat het gedrag van de gedetineerde gedurende de detentie in de v.i.-beslissing kan worden betrokken en dat betekenis kan worden toegekend aan de verantwoordelijkheid die veroordeelde heeft genomen voor een geslaagde terugkeer in de samenleving. Ook kan met het overleg worden gewaarborgd dat ingezette gedragsinterventies een passend vervolg krijgen. Dit voorgaande komt tot uitdrukking in artikel 2.1, derde lid, van het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen.

5. Gegevensverwerking ten behoeve van het D&R-plan

5.1 Vijf basisvoorwaarden voor een succesvolle re-integratie

Artikel 18a van de Pbw bevat een grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens door de reclassering, gemeenten en de inrichting ten behoeve van de totstandkoming en aanpassing van het D&R-plan. De noodzaak is beleidsmatig toegelicht bij de totstandkoming van de wet straffen en beschermen (zie i.h.b. Kamerstukken II 2018/19, 35 122, nr. 3, blz. 37 e.v.). De regeling is dienstbaar aan de succesvolle re-integratie van gedetineerden, het voorkomen van recidive en zo aan het veiliger maken van de samenleving. Ten behoeve van een succesvolle re-integratie zijn vijf basisvoorwaarden benoemd: het hebben van onderdak, inkomen, identiteitsbewijs, zorg(verzekering) en inzicht in eventuele schulden. In het D&R-plan wordt ook aandacht besteed aan de begeleiding en zorg die een gedetineerde nodig heeft (Kamerstukken II 2018/19, 35 122, nr. 3, 45) en aan de eventuele beschikbaarheid van een (beschermend) sociaal netwerk. Er wordt naar gestreefd bij het einde van de detentie zo veel mogelijk van deze basisvoorwaarden op orde te hebben. Hieraan wordt reeds vanaf het begin van de detentie aandacht besteed door bij het opstellen van het D&R-plan in kaart te brengen op welke basisvoorwaarden (gericht) actie moet worden ondernomen en in hoeverre deze acties succesvol worden doorlopen. Daartoe dient overleg te worden gevoerd tussen DJI, de reclassering en de gemeente waarin de veroordeelde zich (waarschijnlijk) na detentie zal vestigen. Ten behoeve van dit overleg kunnen op grond van artikel 18a Pbw gegevens over de gedetineerde worden verwerkt door de gemeente, DJI en reclassering. Deze persoonsgegevens kunnen onderling worden verstrekt. De wet voorziet in de voor de verwerking noodzakelijke wettelijke basis. Dit besluit geeft hieraan nader uitvoering met de aanwijzing van de verwerkingsverantwoordelijke en een verdiepende beschrijving van de gegevens die ten behoeve van de specifieke hulpvragen met betrekking tot de vijf basisvoorwaarden kunnen worden verwerkt en (onderling) verstrekt. Uitgangspunt daarbij is dat de verwerking beperkt blijft tot de voor partijen strikt noodzakelijke informatie om de taken op het gebied van re-integratie uit te kunnen voeren.

5.2 De vroegere praktijk van gegevensverwerking door DJI en verstrekking aan gemeenten met toestemming

Aangesloten gemeenten kregen via de Berichtenbox Re-integratie van Justid al een melding van de begin- en einddatum van iedere strafrechtelijke insluiting en de inrichting waar de betrokkene verbleef. Deze meldingen stellen de gemeente in staat om

met haar gedetineerde burgers in contact te treden. Voor het doen van de meldingen was geen toestemming van gedetineerden vereist.

Indien de gedetineerde hier toestemming voor gaf, zond de penitentiaire inrichting (PI) waar de gedetineerde verbleef, aan de gemeente ook een informatieblad via Justid. Door dit informatieblad geheel dan wel gedeeltelijk in te vullen, het betreffen twintig aan de gedetineerde gerichte vragen, kon een gedetineerde reeds een eventuele hulpvraag ten aanzien van de vijf basisvoorwaarden kenbaar maken bij de gemeente. Daaronder viel ook de ondersteuning die een gedetineerde kan vragen bij de zorg voor thuiswonende kinderen of andere zorgbehoevenden. Een gedetineerde kon in een later stadium de toestemming voor de middelen van bovengenoemd informatieblad verstrekte persoonsgegevens wijzigen of intrekken. Ook kon een gedetineerde de gegevens die aan de gemeente worden verstrekt veranderen. Gaf een gedetineerde geen toestemming voor gegevensverstrekking, dan werd, naast de melding van de begin- en einddatum van de detentie, alleen aan de gemeente gemeld dat er geen toestemming tot het delen van persoonsgegevens is verleend.

De vragen op voornoemd informatieblad zijn in nauwe samenspraak tussen DJI en gemeenten ontwikkeld en in het bijzonder met de Taskforce Gegevensverwerking Detentie en Terugkeer waarin verschillende gemeenten zijn vertegenwoordigd. Het zijn de gegevens die de gemeente minimaal nodig heeft om keuzes te maken over het aanbieden van ondersteuning. Het informatieblad blijft daarom ook in de huidige situatie de basis van de verzameling aan gegevens door de inrichting.

5.3 Wijzigingen in de gegevensverwerking

In artikel 20b Pm wordt met het onderhavige besluit geregeld welke gegevens over de essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk leven kunnen worden verwerkt en verstrekt door de directeur, de reclassering en het college. De verwerking is noodzakelijk ten behoeve van het vaststellen en het aanpassen van het D&R-plan. De directeur, de reclassering en het college worden zijn in het besluit aangewezen als verwerkingsverantwoordelijke (artikel 20b, eerste lid, Pm). Bij het vaststellen van het overzicht van te verwerken gegevens is nauw aangesloten bij de in paragraaf 5.2 beschreven praktijk. Op de verschillende aangewezen categorieën van gegevens wordt hierna in het artikelsgewijze deel van deze nota toelichting verder ingegaan. Op deze plaats wordt stilgestaan bij de wijzigingen die het besluit ten opzichte van de vroegere situatie doorvoert. De eerste wijziging betreft het toevoegen van de reclassering als verwerker van persoonsgegevens. Bij de totstandkoming van de wet is hiervoor door de reclassering en vanuit de Tweede Kamer aandacht gevraagd. Dit vormde aanleiding ook de reclassering toe te voegen aan artikel 18a, zesde lid, Pbw zodat ten behoeve van het opstellen van het D&R-plan gegevens over de vijf basisvoorwaarden kunnen worden uitgewisseld tussen de penitentiaire inrichting, de gemeente én de reclassering (Kamerstukken II 2018/19, 35 122, nr. 7, p. 11).

Een tweede wijziging die met dit besluit onder de wet straffen en beschermen ten opzichte van de in paragraaf 5.2 beschreven praktijk is doorgevoerd, is dat de verstrekking van gegevens minder afhankelijk is van de toestemming van de gedetineerde. Het vereisen van toestemming verhoudt zich niet in alle gevallen tot de onder 5.1 beschreven doelen van deze gegevensverwerking. Zoals hierna onder 5.5 is toegelicht, is op de verstrekking van zogenoemde tenuitvoerleggingsgegevens de Wet justitiële en strafvorderlijke gegevens (Wjsg) van toepassing. Verstrekking van tenuitvoerleggingsgegevens is daarmee niet van de instemming van de gedetineerde

afhankelijk. Het niet verlenen van toestemming zou er ook aan in de weg kunnen staan dat de gemeenten hun wettelijke taken in het kader van de nazorg niet kunnen waarmaken, omdat zij over noodzakelijke gegevens niet de beschikking hebben. Toestemming wordt wel verlangd voor de verstrekking van bijzondere persoonsgegevens waarop de Algemene verordening gegevensbescherming (hierna: de verordening) van toepassing is. Artikel 20b, vierde lid, Pm maakt dit expliciet. Het bepaalt dat gegevens over gezondheid als bedoeld in artikel 4, onderdeel 15, van de verordening, alleen kunnen worden verstrekt met toestemming van de gedetineerde, tenzij het tenuitvoerleggingsgegevens betreft als bedoeld in artikel 1, onder d, Wjsg.

Het maken van onderscheid tussen gegevens vraagt van de verwerker in voorkomende gevallen een nadrukkelijke selectie van die gegevens die zonder en gegevens die mét toestemming kunnen worden verstrekt. Ten behoeve daarvan wordt op deze plaats verhelderd dat onder gegevens betreffende de gezondheid van de gedetineerde in dit verband bijvoorbeeld niet hoeven te worden verstaan de gegevens over verleende forensische zorg. Zij kunnen worden aangemerkt als tenuitvoerleggingsgegevens in de zin van de Wjsg. Dit komt, zoals hiervoor aangegeven, nader aan bod in paragraaf 5.5 van deze nota van toelichting. Ook de andere in artikel 20, derde lid, Pm genoemde gegevens, hebben telkens betrekking op eerder verleende zorg of maatschappelijke ondersteuning. Ook deze gegevens zullen in de regel de gezondheid van de veroordeelde betreffen. Benoemd zijn: gegevens over eerdere en lopende zorgtrajecten in het kader van de Wet maatschappelijke opvang, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten, de Jeugdwet en de Wet forensische zorg (artikel 20b, derde lid, aanhef en onder 1°), de naam van de zorgaanbieder die de trajecten uitvoert of bij de eerdere uitvoering betrokken is geweest (artikel 20b, derde lid aanhef en onder 2°) en de gemeente waar de zorg of maatschappelijke ondersteuning is of wordt verleend (artikel 20b, derde lid aanhef en onder 3°). Voor de verwerking van deze persoonsgegevens geldt als uitgangspunt dat de gegevens waarover de directeur de beschikking heeft gekregen na verstrekking door de reclassering of gemeente, mits deze gegevens geverifieerd en correct zijn, in het vervolg als tenuitvoerleggingsgegevens kunnen worden aangemerkt. De directeur controleert daartoe de kwaliteit van justitiële gegevens voordat de gegevens worden verstrekt (51b, derde lid, juncto 3, vijfde lid, Wjsg). Wanneer de directeur ten behoeve van de re-integratie dergelijke gegevens verstrekt aan de gemeente, is deze verstrekking – ook waar het gegevens over de gezondheid betreft – niet langer van de instemming van de gedetineerde afhankelijk. De (eerdere) verstrekking door de reclassering en de verstrekking door de gemeente aan de directeur, wordt wel beheerst door de verordening. Gaat het hierbij om gegevens betreffende de gezondheid, dan is de verstrekking daarvan aan de toestemming van de gedetineerde onderworpen.

Tot slot voorziet het besluit in termijnen voor verstrekking, bewaring en de vernietiging van gegevens. Dit is geregeld in het zesde en zevende lid van artikel 20b. Deze termijnen vormen een buitengrens die geldt voor zover bij of krachtens de wet geen andere termijnen zijn gesteld. De gegevens worden niet langer bewaard dan ten behoeve van de verwezenlijking van de beschreven doelen noodzakelijk is. Voor zover het gaat om tenuitvoerleggingsgegevens, kan hier worden verwezen naar het daaromtrent bepaalde in de Wjsg.

5.4 Verenigbaarheid met grondrechten

Op de noodzaak van de onderlinge verstrekking van gegevens tussen gemeenten, DJI en de reclassering ten behoeve van een geslaagde terugkeer in de samenleving én de wijze waarop het D&R-plan tot stand komt, is nader ingegaan bij de totstandkoming van de wet (Kamerstukken II 2018/19, 35 122, nr. 3, paragrafen 4 en 10). Artikel 20b Pm vindt daarin zijn oorsprong. Bij de vormgeving van dit artikel is bezien hoe de verstrekking van de gegevens zich verhouden tot de grondrechten die betrekking hebben op de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer.

De verstrekking van gegevens die betrekking hebben op de vijf basisvoorwaarden voor een succesvolle re-integratie, kan betekenen dat het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer wordt beperkt. Artikel 10 van de Grondwet, artikel 16 van het Verdrag inzake de rechten van het kind en artikel 8 van het Europees verdrag voor de Rechten van de Mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) laten op dit recht beperkingen toe die bij of krachtens de wet zijn voorzien. Artikel 8 EVRM stelt aan deze beperkingen de eis dat daar een legitiem doel mee wordt nagestreefd. Het tweede lid van dit artikel noemt als legitieme doelen het belang van de nationale veiligheid, de openbare veiligheid of het economisch welzijn van het land, het voorkomen van wanordelijkheden en strafbare feiten, de bescherming van de gezondheid of de goede zeden of voor de bescherming van de rechten en vrijheden van anderen. Verder eist artikel 8 EVRM dat beperkingen noodzakelijk zijn in een democratische samenleving. Dit houdt in dat voor de inbreuk op het recht een dringende maatschappelijke noodzaak ("pressing social need") aanwezig is. Bovendien moeten op grond van artikel 8 van het EVRM bij inmenging van de persoonlijke levenssfeer de beginselen van subsidiariteit en proportionaliteit in acht worden genomen. Dat wil zeggen dat het doel waarvoor de gegevens worden verstrekt, niet op een andere, minder nadelige manier voor de bij de verstrekking van persoonsgegevens betrokkene, kan worden bereikt, en dat de inbreuk op de belangen van de betrokkene niet onevenredig mag zijn in verhouding tot het met de verstrekking te dienen doel.

De gegevensverwerking tussen de inrichting, gemeente en reclassering heeft als doel om te bevorderen dat een gedetineerde een maatschappelijk aanvaardbaar bestaan kan opbouwen in de samenleving na zijn detentie. Alle in de opsomming beschreven categorieën van gegevens hebben immers direct of indirect betrekking op de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie: de verwerking beoogt nieuwe strafbare feiten te voorkomen. Van het voorkomen van recidive profiteert de samenleving in haar geheel. Van vermogenscriminaliteit, de handel in verdovende middelen en meer in het algemeen van georganiseerde misdaad gaat een ontwrichtende en ondermijnende werking uit. Dit raakt de samenleving. De verwerking van gegevens draagt eveneens bij aan de voorkoming van recidive van geweldsmisdrijven. Hiermee wordt nieuw slachtofferschap voorkomen en ook dit kan worden aangemerkt als een dringende maatschappelijke noodzaak. Ook lichtere criminaliteit leidt tot slachtoffers. De voorkoming daarvan is in de samenleving eveneens noodzakelijk. Daarmee dient de gegevensverwerking, zoals hiervoor werd omschreven, een legitiem doel in de zin van artikel 8, tweede lid, EVRM. Bij de vormgeving van artikel 20b van het besluit is voorts rekening gehouden met de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit. Dit heeft in het bijzonder zijn weerslag gehad op de aangewezen categorieën van gegevens die kunnen worden uitgewisseld. Op deze categorieën wordt in het artikelsgewijs deel van deze nota van toelichting nader ingegaan. Op deze plaats en meer in het algemeen kan worden opgemerkt dat de verwerking van deze aangewezen categorieën gegevens, door de algemene aard van deze gegevens en hun gerichtheid op het organiseren van inkomen, huisvesting en zorg slechts een beperkte interferentie met de genoemde grondrechten tot gevolg hebben.

Hieraan draagt bij dat de gegevens enkel worden verwerkt en onderling worden verstrekt door aangewezen organisaties, die bij het organiseren van inkomen, huisvesting en zorg ook een rol of wettelijke taak hebben. Ook van belang is dat voor de verwerking en het verstrekken van de aangewezen gegevens geen alternatieven beschikbaar zijn. Zonder de verwerking van deze gegevens zou bij het organiseren van inkomen, huisvesting en zorg enkel van de eigen mededelingen van de gedetineerde daarover kunnen worden uitgegaan. De verwerking van de genoemde categorieën gegevens is minimaal noodzakelijk om inkomen, huisvesting en zorg te organiseren.

5.5 De toepasselijke regimes voor gegevensverwerking

De wet en het besluit regelen de verwerking van gegevens ten behoeve van de vaststelling en wijziging van het D&R-plan door de directeur van de penitentiaire inrichting, de reclassering en het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waar de gedetineerde ingezetene was of overwegend verbleef voorafgaand aan de detentie dan wel de gemeente waarin de gedetineerde zich na afloop van zijn detentie wil vestigen. De gegevens die aan de reclassering en het college kunnen worden verstrekt, hebben telkens betrekking op de essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk leven. Het gaat hierbij om een voorziening ten behoeve van de resocialisatie. De gegevensverstrekking vindt niet plaats met het doel de burgemeester te ondersteunen in zijn taak met betrekking tot de handhaving van de openbare orde en veiligheid.

Op de verwerking van tenuitvoerleggingsgegevens door de directeur van de penitentiaire inrichting is het bepaalde in Titel 3a van de Wjsg (artikelen 51a tot en met 51d Wjsg) van toepassing. De directeur van de penitentiaire inrichting voert het beheer over de tenuitvoerleggingsgegevens inzake vrijheidsbenemende straffen of maatregelen bij de uitvoering waarbij hij betrokken is. In het onderhavige besluit worden nadere categorieën van persoonsgegevens beschreven die op de schuldhelpverlening en resocialisatie van de gedetineerde in het bijzonder betrekking hebben. Deze categorieën van persoonsgegevens zijn geïdentificeerd als noodzakelijk voor een goede voorbereiding en uitvoering van het D&R-plan. Met de aanduiding van de categorieën van persoonsgegevens wordt uitvoering gegeven aan artikel 18a, zesde lid, Pbw.

De artikelen 51a tot en met 51d van de Wjsg geven in het nationale recht uitvoering aan richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad (PbEU 2016, L119), in de regel aangeduid als de richtlijn gegevensbescherming opsporing en vervolging (hierna ook: de richtlijn). Op de verhouding tussen de verordening en de (bepalingen ter uitvoering van de) richtlijn is bij de totstandkoming van de artikelen 51a tot en met 51d nadrukkelijk ingegaan (zie onder meer Kamerstukken II 2017/18, 34 889, nr. 3, p. 3 e.v.). Daarbij is aangegeven dat voor wat betreft het toepassingsbereik de verordening en de richtlijn elkaar wederzijds uitsluiten. Waar de richtlijn geldt, is de verordening niet van toepassing en andersom.

Op basis van de verordening kan de grondslag voor de verwerking van persoonsgegevens berusten op een wettelijke verplichting, maar ook op toestemming

van een betrokkene of een contractuele verplichting. De richtlijn is toegesneden op de rechtshandhaving, waarbij er geen ruimte is voor instemming van de betrokkene met de gegevensverwerking. Dit voorgaande leidt ertoe dat de gegevensverwerking door de directeur van de penitentiaire inrichting en de verstrekking van tenuitvoerleggingsgegevens door de directeur aan de reclassering en aan het college wordt beheerst door de artikelen 51a tot en met 51d Wjsg, terwijl de verstrekking van gegevens door de reclassering of het college aan de directeur van de inrichting en eventuele verstrekkingen tussen de reclassering en het college onderling, worden beheerst door de verordening en het ter uitvoering daarvan bepaalde in de Uitvoeringswet Algemene verordening gegevensbescherming (UAVG).

Onder de tenuitvoerleggingsgegevens in de zin van de richtlijn en de Wjsg kunnen eveneens worden verstaan gegevens betreffende de gezondheid die zijn verwerkt ten behoeve van de verlening van forensische zorg aan een (ex-)gedetineerde krachtens de Wet forensische zorg. Forensische zorg is geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en verstandelijke gehandicaptenzorg, die onderdeel is van een (voorwaardelijke) straf of maatregel of de tenuitvoerlegging daarvan, dan wel een andere justitiële titel. Op de verwerking van persoonsgegevens met betrekking tot de forensische zorg door de directeur van de penitentiaire inrichting en de verstrekking door de directeur aan reclassering of het college van gegevens met betrekking tot in de detentie verleende zorg, is aldus het bepaalde in de artikelen 51a tot en met 51d Wjsg van toepassing. Dit geldt ook voor de situatie waarin tijdens een eerder forensisch traject, ook reguliere zorg is verleend en gegevens daarover van het behandeldossier van de gedetineerde onderdeel zijn gaan uitmaken. Ook deze gegevens zijn, zoals ook hiervoor in paragraaf 5.3 is toegelicht, aan te merken als tenuitvoerleggingsgegevens. De verstrekking aan de reclassering en het college ten behoeve van de re-integratie, blijft evenwel beperkt tot de in artikel 20b, derde lid, Pm genoemde (niet behandel-inhoudelijke) gegevens. De verstrekking van gegevens over andere, dat wil zeggen: niet ter uitvoering van straf of maatregel verleende, geestelijke gezondheidszorg, verslavingszorg en verstandelijke gehandicaptenzorg wordt beheerst door de verordening (vergelijk in die zin Kamerstukken II 2017/18, 34 889, nr. 3, blz. 8 en 9).

6. Gegevensbeschermingseffectbeoordeling

De gegevensdeling tussen DJI, reclassering en gemeenten is onderworpen aan een gegevensbeschermingseffectbeoordeling. Er zijn daarbij enkele risico's gesignaleerd. Het gaat dan om het delen van informatie via onbeveiligde verbindingen, het informeel delen van informatie, het delen van te veel informatie en om de beveiliging van de informatie. Ook is in de PIA beschreven hoe deze risico's kunnen worden ondervangen.

Het risico op het delen van informatie via onbeveiligde verbindingen en het risico op het informeel verstrekken van informatie kan worden ondervangen door een juist en consequent gebruik van systemen. Ook op andere manieren kan een veilige en verantwoorde wijze van informatiedeling worden gestimuleerd. Meer concreet gaat het dan om passende autorisaties en logging binnen de organisaties en de afscherming van gegevens in de beschikbare systemen. Ook dient gebruik gemaakt te worden van beveiligde verbindingen en dienen categorieën van gegevens adequaat te worden gerubriceerd. De organisaties die informatie delen – gemeente, DJI en reclassering – moeten telkens nadenken over de noodzaak en rechtmatigheid van het verstrekken van informatie aan ontvangende organisaties. De verplichting nadrukkelijk stil te staan bij nut en noodzaak van het delen van gegevens, geldt voor eenieder die de gegevens

verwerkt. De verstrekking aan gemeenten verloopt, zoals hiervoor in paragraaf 5.2 beschreven, via het informatieblad dat DJI-casemanagers invullen. Zij gebruiken hiervoor het systeem TULP. Op het informatieblad informatie kunnen vragen worden ingevuld voor alle vijf basisvoorwaarden. Deze items zijn na zorgvuldig overleg met gemeenten vastgesteld en gekozen als minimale items om ondersteuning door de gemeente te kunnen opstarten. Het risico dat te veel informatie wordt uitgewisseld wordt ondervangen doordat alleen wordt gecommuniceerd als de gedetineerde een hulpvraag heeft en de gemeente daarmee aan de slag gaat. Dit maakt de gegevensverwerking doelgericht. Indien de organisaties niet-noodzakelijke informatie ontvangen, moeten zij deze per omgaande vernietigen. Ook is naar aanleiding van de gegevensbeschermingseffectbeoordeling een beperking aangebracht in de categorieën van gegevens die aan de gemeente worden verstrekt (zie artikel 20b, vijfde lid, van het besluit).

De genoemde risico's kunnen voorts worden ondervangen met een consistent gebruik maken van het SKN-nummer binnen de justitie-keten. Wanneer hiermee wordt volstaan, behoeven andere persoonsidentificerende gegevens, niet te worden verstrekt. Voor de verstrekking aan de gemeente en reclassering, zijn voor de juiste identificatie de identificerende gegevens in artikel 20b limitatief opgesomd.

Voor wat betreft de beveiliging van gegevens zij opgemerkt dat DJI voldoet aan de zogenoemde BIO-normen. Daarmee worden gegevens uitsluitend verstrekt door geautoriseerde medewerkers. Bovendien worden de verstrekkingen gelogd zodat ook achteraf op de rechtmatigheid van de verstrekking kan worden toegezien.

Ter beheersing van bovenstaande risico's wordt in samenwerking met ketenpartners een actieplan opgesteld met daarin te nemen maatregelen, zoals het opstellen en vaststellen van protocollen waarin werkafspraken worden vastgelegd over welke gegevens op welk moment in het werkproces mogen worden verstrekt.

Bij de gegevensbeschermingseffectbeoordeling is voorts betrokken dat er in de praktijk zoveel mogelijk duidelijkheid dient te bestaan over de mogelijkheden en onmogelijkheden van het verstrekken van bepaalde gegevens. Om die reden is met artikel 20b van dit besluit voorzien in een catalogus van gegevens waarop de verwerking en onderlinge verstrekking betrekking kunnen hebben en wordt daarnaast aangegeven dat het verstrekken noodzakelijk is in verband met het daarbij beschreven doel. Daarnaast wordt een handreiking opgesteld, die concrete(re) handvatten biedt. Daarin wordt uiteengezet welke informatie mag en moet worden verstrekt op basis van artikel 20b Pm.

7. Uitvoeringsconsequenties en financiële gevolgen

De uitvoeringsconsequenties zijn in kaart gebracht in het kader van de wet. Het onderhavige besluit heeft geen aanvullende gevolgen.

ARTIKELSGEWIJS

Artikel I

Artikel I houdt wijzigingen in van de penitentiaire maatregel (Pm). De onderdelen C tot en met H en onderdeel J geven nader uitvoering aan artikel 4, zesde lid, van de wet. Hierin is bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur nadere regels worden gesteld. Deze betreffen in ieder geval:

- a. de inhoud van het penitentiair programma;
- b. de voorwaarde voor deelname en de voorwaarden betreffende het gedrag, bedoeld in artikel 4, het derde lid, van de wet;
- c. het toezicht, waaronder het elektronische toezicht tijdens de deelname aan het programma;
- d. de gevolgen van verzuim van deelname of de niet-nakoming van voorwaarden;
- e. de rechtspositie van deelnemers.

Met onderdeel I wordt een nieuw hoofdstuk in de Pm geplaatst dat regels bevat over het D&R-plan (hoofdstuk 4a). Met dit onderdeel wordt uitvoering gegeven aan artikel 18a van de wet.

Artikel I, onderdeel A (artikel 1 Pm)

Aan de begripsomschrijvingen in artikel 1 Pm wordt een definitie toegevoegd. Het gaat om het college van burgemeester en wethouders. De gemeente heeft een rol bij de totstandkoming en uitvoering van het D&R-plan. Naar het college wordt in dat verband verwezen als verwerker van persoonsgegevens. De informatie-uitwisseling wordt geregeld in artikel 20b. Hier is van belang dat onder het college kan worden verstaan het college van de gemeente waar de gedetineerde hoofdzakelijk verbleef voor de aanvang van de detentie of van de gemeente waar de gedetineerde zal gaan verblijven na zijn invrijheidstelling.

Artikel I, onderdeel B (artikel 3 Pm)

Artikel 3 Pm heeft betrekking op het dagprogramma van de gedetineerde. De wijzigingen zijn het gevolg van het vervallen van het algehele gemeenschapsregime. Dit is beleidsmatig toegelicht bij de totstandkoming van de wet. In dat verband is nadrukkelijk stilgestaan bij het basisprogramma dat 42,5 uur aan activiteiten bevat. Dat zijn allereerst de activiteiten waarop de gedetineerde op grond van de Penitentiaire beginselenwet (Pbw) recht heeft, zoals verblijf in de buitenlucht, sport, recreatie, bezoek, gebruik van een bibliotheekvoorziening, onderwijs en educatieve activiteiten en geestelijke verzorging die aansluit bij de godsdienst of levensovertuiging van de gedetineerde. Zoals daar aangegeven, is de omvangrijkste activiteit in het basisprogramma de penitentiaire arbeid. Gemiddeld wordt daar ongeveer 20 uur per week aan besteed. Er bestaat met de wet voor gedetineerden niet langer een recht op arbeid noch een verplichting aan arbeid deel te nemen. Ingevolge artikel 47 van de Pbw wordt de gedetineerde in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan de arbeid. De directeur spant zich ook ervoor in dat arbeid ook beschikbaar is. De indeling van het dagprogramma is voor 20 uur afhankelijk van zowel de feitelijke beschikbaarheid van arbeid als de geschiktheid en bereidheid van de gedetineerde arbeid te verrichten. Om die reden is in artikel 3, tweede lid, tot uitdrukking gebracht dat de zorgplicht van de directeur zich uitstrekt tot alle andere activiteiten dan arbeid. Het gaat dan om re-integratie en nazorgactiviteiten die zijn gericht op de vijf basisvoorwaarden. Om welke activiteiten het gaat kan per gedetineerde verschillen en is mede afhankelijk van de uitkomsten van de Inkomsten, Screening en Selectieprocedure. Re-integratieactiviteiten in het basisprogramma zijn onder meer de deelname aan de «Reflector» en de training

«Kies voor Verandering». Ook kunnen gedetineerden in het basisprogramma het re-integratiecentrum (RIC) bezoeken om te werken aan de basisvoorwaarden voor re-integratie. Daarnaast kunnen gedragsinterventies en herstelgerichte activiteiten, zoals een cursus of een traject tot herstelbemiddeling tussen het slachtoffer en de dader, worden gevolgd. Op de in de memorie van toelichting genoemde 42,5 uur basisprogramma zijn in verband met de arbeid 20 uur in mindering gebracht. Hetzelfde geldt voor het plusprogramma. Dit alles laat echter onverlet het belang dat wordt gehecht aan het daadwerkelijk kunnen aanbieden van penitentiaire arbeid. Met het vierde lid wordt het mogelijk gemaakt in een ministeriële regeling nadere regels inzake de uitvoering met betrekking tot het dagprogramma te stellen. Deze nadere normering maakt ook mogelijk dat in uitzonderlijke omstandigheden tijdelijk wordt afgeweken van het bepaalde in het tweede lid. Het gaat dan om situaties op grond waarvan een directeur in redelijkheid niet kan worden gehouden te voldoen aan zijn zorgverplichting zoals neergelegd in het tweede lid. Te denken is in dit verband aan het zich voordoen van een pandemie of aan stakingen door het personeel.

Artikel I, onderdeel C (artikel 6 Pm)

Met het opnemen van onderdeel c is verduidelijkt dat gedetineerden aan wie een ISD-maatregel is opgelegd, niet in aanmerking komen voor de deelname aan een penitentiair programma. In de formulering is aangesloten bij artikel 44b Pm waarin eveneens wordt gesproken over de maatregel die is opgelegd tot plaatsing in een inrichting voor stelselmatige daders, bedoeld in artikel 38m van het Wetboek van Strafrecht.

Artikel I, onderdeel D (artikel 7 Pm)

Artikel 7, derde en vierde lid, Pm worden met dit onderdeel gewijzigd. Artikel 7 heeft betrekking op de beslissing tot deelname aan het penitentiair programma. Deze beslissing is al grotendeels genormeerd in artikel 4 van de Pbw waarin de voornaamste aspecten voor deelname zijn benoemd. Het betreft achtereenvolgens:

- a. de mate waarin en de wijze waarop is gebleken van goed gedrag;
- b. de mogelijkheden om eventuele aan de grotere vrijheden verbonden risico's te beperken en beheersen, en
- c. de belangen van slachtoffers, nabestaanden en andere relevante personen, waaronder de door de veroordeelde geleverde inspanningen om de door het strafbare feit veroorzaakte schade te vergoeden.

In aanvulling op deze beoordelingsaspecten wordt in de Pm verwezen naar de aard, zwaarte en achtergronden van het gepleegde delict (onderdeel a), de mate van onzekerheid over de datum van invrijheidstelling (onderdeel b) en de beschikbaarheid van een aanvaardbaar verblijfadres (onderdeel c). Deze aspecten maken ook nu al deel uit van het beoordelingskader voor deelname aan het penitentiair programma. De bestaande algemene verwijzing naar "het gevaar voor recidive" komt te vervallen. Het gevaar voor recidive is een onderdeel van het in de wet al genoemde beoordelingsaspect: de mogelijkheden om risico's die zijn verbonden aan de toekenning van meer vrijheden, te beperken en beheersen.

Deze gegeven opsomming in de Pm is niet limitatief en laat ruimte om ook andere relevante omstandigheden in de beslissing te betrekken.

Dit onderdeel houdt ten slotte ook een wijziging in van artikel 7, vierde lid. Met deze wijziging wordt verduidelijkt dat bij de beslissing tot deelname aan een penitentiair programma, naast algemene, ook bijzondere voorwaarden kunnen worden geformuleerd en dat de gedetineerde met deze voorwaarde(n) in dient te stemmen om deel te mogen nemen aan het penitentiair programma. Die instemming vergroot de kans dat de met de bijzondere voorwaarde(n) beoogde gedragsbeïnvloeding ook daadwerkelijk plaatsvindt.

Artikel I, onderdeel E (artikel 7a Pm)

Artikel 7a heeft betrekking op het elektronisch toezicht. De bestaande regeling gaat uit van elektronisch toezicht gedurende het eerste derde deel van de deelname aan het programma. Na ommekomst van deze termijn wordt over het vervolg een nadere beslissing genomen. In de nieuwe regeling wordt als uitgangspunt geformuleerd dat toezicht op het penitentiair programma elektronisch wordt ondersteund wanneer dit in verband met het gedrag noodzakelijk is of indien gesignaleerde risico's dan wel slachtofferbelangen daartoe nopen. Hierbij is relevant dat voor inwerkingtreding van de wet bij kortdurende penitentiaire programma's in beginsel werd afgezien van elektronisch toezicht. Wel kunnen het gedrag van de veroordeelde of geïdentificeerde risico's bij deelname aan het programma en de daarbij behorende vrijheden tot zodanig toezicht aanleiding geven. Ook de belangen van slachtoffers kunnen aanleiding geven vormen van elektronisch toezicht in te zetten. Een voorbeeld daarvan is de situatie waarin het elektronisch toezicht wordt gebruikt om een locatieverbod te handhaven en zo te voorkomen dat de veroordeelde zich in de nabijheid van het slachtoffer begeeft. Zo kan een voor het slachtoffer nare confrontatie met de veroordeelde worden voorkomen.

Omdat de regeling voor de toepassing van elektronisch toezicht niet langer verwijst naar de duur van de deelname aan het penitentiair programma, komt artikel 7a, tweede lid, onderdeel b te vervallen. Deze grond hield in dat de selectiefunctionaris namens de minister kan bepalen dat géén elektronisch toezicht wordt toegepast, indien de duur van het penitentiair programma korter is dan negen weken.

Artikel I, onderdeel F (artikel 9 Pm)

Het nieuwe artikel 9 Pm regelt de voorwaarden die aan de deelname aan het penitentiair programma kunnen worden verbonden. De algemene voorwaarden zijn ondergebracht in het eerste lid. De algemene voorwaarden houden onder meer in dat de deelnemer zich gedraagt overeenkomstig de aanwijzingen die hem worden gegeven door degene die is belast met toezicht (eerste lid, onder a). Daarnaast geldt als algemene voorwaarde dat de deelnemer in voorkomende gevallen voorafgaand aan wijzigingen in zijn betrekking of woonplaats daarvan melding doet aan de directeur (eerste lid, onder b). Een andere terugkerende algemene voorwaarde is dat de deelnemer zich niet schuldig maakt aan strafbare feiten (eerste lid, onder c). Aan de algemene voorwaarden worden enkele voorwaarden toegevoegd die gemeen hebben dat zij in elk geval aan de deelname zijn verbonden. Om die reden worden zij geduid als algemene in plaats van bijzondere voorwaarden. Het gaat achtereenvolgens om een contactverbod met slachtoffers (eerste lid, onder d), een locatieverbod voor de plaats delict en directe omgeving (eerste lid, onder e), een middelenverbod (eerste lid, onderdeel f) en een verbod Nederland te verlaten (eerste lid, onder g).

De regeling van de bijzondere voorwaarden vindt een plaats in het tweede en derde lid van artikel 9. Het tweede lid maakt duidelijk dat de directeur deze bijzondere voorwaarden stelt. Het formuleren van een bijzondere voorwaarde verlangt een op de

persoon van de gedetineerde afgestemd afweging. De (niet-limitatieve) opsomming van bijzondere voorwaarden, is opgenomen in het derde lid. Het gaat achtereenvolgens om een contactverbod (derde lid, onder a) een locatieverbod (derde lid, onder b), een melden aanwezigheidsplicht (derde lid, onder c en d), een verbod vrijwilligerswerk van een bepaalde aard te verrichten (derde lid, onder e), een verplichting tot algehele of gedeeltelijke vergoeding van schade, al dan niet in termijnen (derde lid, onder f), een verhuisplicht (derde lid, onder g), deelname aan een gedragsinterventie (derde lid, onder h) een verplichting zich onder behandeling te stellen van een deskundige of zorginstelling gedurende een bepaalde termijn, ten hoogste gelijk aan de duur van het penitentiaire programma (derde lid, onder i) of andere voorwaarden (derde lid, onder j). Meer in het bijzonder ten aanzien van de verplichting zich onder behandeling van een deskundige of zorginstelling te stellen (derde lid, onder i), wordt verduidelijkt dat het hierbij uitsluitend kan gaan om een ambulante behandeling. Zoals hiervoor in het algemeen deel van de nota van toelichting uiteen is gezet, worden gedetineerden ten behoeve van een klinische behandeling uitgeplaatst op grond van artikel 15, vijfde lid, of artikel 43, derde lid, Pbw.

Het vierde lid bepaalt ten slotte dat van het stellen van bijzondere voorwaarden door de directeur mededeling wordt gedaan aan de selectiefunctionaris. Ook in de huidige regeling dient deze mededeling te worden gedaan.

Artikel I, onderdelen G en H (artikelen 9a en 10 Pm)

Artikel 9a regelt de gevolgen van niet-naleving of overtreding van de voorwaarden die zijn verbonden aan de deelname aan het penitentiaire programma. De beschreven gevolgen komen inhoudelijk nagenoeg overeen met het huidige artikel 9. De verplaatsing naar artikel 9a is dienstbaar aan de overzichtelijkheid van de nieuwe regeling. Artikel 9 geeft de opsomming van voorwaarden en artikel 9a houdt de regeling in voor niet-naleving daarvan. Verduidelijkt is dat ook verzuim aanleiding kan zijn de deelname aan het programma te beëindigen (vgl. artikel 4, zesde lid, onderdeel d. Pbw). Van verzuim is bijvoorbeeld sprake indien de veroordeelde aan essentiële onderdelen van het programma bij herhaling niet deelneemt. In verband met de verplaatsingen, ondergaat ook artikel 10, eerste lid, wijziging. Deze is louter redactioneel van aard.

Artikel I, onderdeel I (artikelen 20a en 20b)

Artikel 20a bevat een basis voor het stellen van nadere regels over het D&R-plan. Ter uitvoering van artikel 18a, zesde lid, van de wet worden in artikel 20b regels gegeven over de gegevensverwerking door de directeur van de inrichting, het college en de reclassering.

In artikel 18a, eerste lid, Pbw is de verantwoordelijkheid van de directeur voor de totstandkoming van een D&R-plan verankerd. Ook de identificatie van de essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk leven maakt van het D&R-plan deel uit (artikel 18a, tweede lid, onderdeel d). Over de noodzakelijk invulling hiervan kan de directeur in overleg treden met partners buiten de inrichting. Dit zijn de reclassering en de gemeente waar de gedetineerde woonachtig was of de gemeente waarnaar hij uitstroomt. Ten behoeve van het overleg met deze ketenpartners kunnen er tussen deze partijen gegevens worden verstrekt. Zoals hiervoor in de paragrafen 5.3 en 5.5 is toegelicht, kan daarbij tussen tenuitvoerleggingsgegevens en andere persoonsgegevens worden onderscheiden. Op de

verwerking van tenuitvoerleggingsgegevens met inbegrip van forensische zorg, is het bepaalde in Titel 3a van de Wjsg van toepassing. Daarbij is aangegeven dat het doel van de verwerking is gelegen in de identificatie van de essentiële voorwaarden voor deelname aan het maatschappelijk leven van de gedetineerde. Deze vijf basisvoorwaarden hebben betrekking op het hebben van onderdak, inkomen, identiteitsbewijs, zorg(verzekering) en inzicht in eventuele schulden. In het D&R-plan wordt ook aandacht besteed aan de begeleiding en zorg die een gedetineerde nodig heeft (Kamerstukken II 2018/19, 35 122, nr. 3, 45.) en de beschikbaarheid van een sociaal en een ondersteunend netwerk. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om personen uit de huiselijke kring of andere personen met wie de cliënt een sociale relatie onderhoudt. Artikel 20b, eerste lid, Pm biedt voor de verwerking van gegevens de vereiste basis. Artikel 20b, tweede lid, Pm geeft een nadere opsomming van de categorieën van gegevens die door de directeur, de gemeente en de reclassering kunnen worden verwerkt en onderling worden verstrekt. De hierna beschreven gegevensverwerking heeft telkens betrekking op de genoemde basisvoorwaarden voor re-integratie, op de wijze zoals hierna aangegeven.

Artikel 20b, tweede lid, onderdelen a en b

In het tweede lid, onderdeel a, wordt verwezen naar persoonsgegevens ter identificatie van de gedetineerde. Onderdeel b verwijst naar noodzakelijke gegevens betreffende tenuitvoerlegging. De opsomming in deze onderdelen strekt tot een juiste persoonsidentificatie van de betrokkene. Meer in het bijzonder gaat het om de geslachtsnaam en voorvoegsels, de voornaam of voornamen, het adres, de geboortegemeente of geboorteplaats alsmede het land van geboorte, de geboortedatum of, indien onbekend, het geboortjaar, eventuele persoonsidentificerende nummers, en de nationaliteit. In onderdeel b zijn aangewezen gegevens over aanvang en einde van de tenuitvoerlegging van de straf of maatregel of maatregel.

De verwerking van deze persoonsgegevens is noodzakelijk om bij het bieden en organiseren van de nazorg zeker te stellen dat de inspanningen zich richten op de persoon van de veroordeelde. Voorts is van belang dat de ketenpartners beschikken over informatie over de datum waarop de veroordeelde in vrijheid is of wordt gesteld. Het besluit geeft zo een uitputtende regeling voor de persoonsidentificatie ten behoeve van de totstandkoming en wijziging van het D&R-plan. De betreffende gegevens zijn afkomstig uit de 'strafrechtsketen', zijn verzameld door de reclassering of zijn ter beschikking gesteld door de gedetineerde zelf. De basis voor de gegevensverwerking wordt gevormd door het informatieblad dat DJI-casemanagers invullen in TULP. Op dit blad kunnen items worden ingevuld voor alle vijf basisvoorwaarden. De beschreven verstrekking van gegevens is meerzijdig: niet alleen worden gegevens verstrekt door DJI aan gemeenten of reclassering, ook vanuit de gemeente en reclassering worden gegevens verstrekt aan DJI. Verder is de onderlinge verstrekking van persoonsgegevens door gemeenten en reclassering onderwerp van het besluit.

Artikel 20b, tweede lid, onderdeel c.

In het tweede lid, onderdeel c, wordt verwezen naar de beschikbaarheid van een geldig identiteitsbewijs. De categorie kan zo betrekking hebben op alle genoemde hiervoor aangeduide basisvoorwaarden voor re-integratie. Het ontbreken van een geldig identiteitsbewijs werkt voor de integratie van de veroordeelde algemeen belemmerend, aangezien op het terrein van alle basisvoorwaarden in de regel wordt verlangd dat de betrokkene zich legitimeert.

Artikel 20b, tweede lid, onderdeel d.

Het tweede lid, onderdeel d, heeft specifiek betrekking op de basisvoorwaarde *huisvesting*. De verwerking van deze gegevens moet aan de verkrijging van huisvesting kunnen bijdragen. De aanhef van onderdeel d. verwijst meer in het algemeen naar "gegevens die noodzakelijk zijn ten behoeve van het behoud of het verkrijgen van huisvesting of onderdak na detentie". Hierna worden drie onderliggende categorieën onderscheiden, zoals: 1° de inschrijving als woningzoekende; 2° de woonsituatie vóór detentie en 3° het bestaan van een huurachterstand. De opsomming heeft een niet-limitatief karakter, met dien verstande dat eventuele andere gegevens die bij gemeente, DJI of reclassering over de woonsituatie bekend zijn, slechts kunnen worden gedeeld indien dit van belang is in verband met het in de aanhef beschreven doel: zij moeten noodzakelijk zijn voor het verkrijgen van huisvesting. Een voorbeeld van een dergelijk 'ander' gegeven kan zijn, indien de veroordeelde voorafgaande aan de detentie over een koopwoning beschikte, informatie over de mate waarin de veroordeelde zijn betalingsverplichtingen voortvloeiend uit een overeenkomst van geldlening met een bank of verzekeraar na kon komen (hypotheekverklaring). Een potentiële verhuurder kan dergelijke informatie in voorkomende gevallen verlangen.

Artikel 20b, tweede lid, onderdeel e.

Deze categorie gegevens heeft betrekking op het verkrijgen van een *inkomen* als basisvoorwaarde voor re-integratie. Het onderdeel kent een met onderdeel c vergelijkbare vormgeving. De aanhef vermeldt dat de verwerking is toegestaan van gegevens "die noodzakelijk zijn ten behoeve van de voorbereiding van het verkrijgen van een inkomen uit betaald werk of uitkering na detentie" waarna enkele algemene en op het verkrijgen van arbeid betrekking hebbende deelcategorieën worden onderscheiden (1° het arbeidsverleden, 2° eerdere uitkeringen of werkkomen en de hoogte daarvan, 3° het opleidingsniveau en eventueel lopende opleidingstrajecten). De opsomming is daarmee niet uitputtend, maar de verstrekking van eventuele andere gegevens is slechts mogelijk voor zover die noodzakelijk zijn in verband met het in de aanhef gegeven doel.

Artikel 20b, tweede lid, onderdeel f.

Categorie f. staat rechtstreeks in verband met de vijf basisvoorwaarden voor re-integratie en ziet op eventuele maar veelvoorkomende *schuldenproblematiek*. Algemeen is onderkend dat het hebben van problematische schulden aan participatie in de samenleving in de weg staat. De identificatie van schuldenproblematiek is daarom onderwerp van verwerking. Te verstrekken gegevens hebben hier betrekking op de identificatie van schuldenproblematiek voor zover daarover gegevens bekend zijn bij de deelnemers aan het overleg dat tot (wijziging van) het D&R-plan leidt. Gegevens over derden (schuldeisers) worden daarbij niet verstrekt.

Artikel 20b, tweede lid, onderdeel g.

Categorie g heeft betrekking op de bekostiging van noodzakelijke zorg uit de zorgverzekeringswet. De basis hiervoor is de verplichte zorgverzekering ingevolge de zorgverzekeringswet. De verstrekking van gegevens zoals een polisnummer van een eerdere verzekering kunnen essentieel zijn bij het aanvragen of weer opstarten van een zorgverzekering na detentie.

Artikel 20b, tweede lid, onderdeel h en artikel 20b, derde lid.

Ook de gegevens die noodzakelijk zijn ten behoeve van het behoud of de versterking van een positief sociaal netwerk, en hulpvragen voor ondersteuning in de thuissituatie

na detentie alsmede de ondersteuning van gezinsleden tijdens de detentie, kunnen ten behoeve van het D&R-plan worden verwerkt. Dit is geregeld in categorie onderdeel h. Het gaat hierbij om algemeen beschrijvende gegevens van de thuissituatie en het netwerk waarover in de regel al informatie bestaat vanuit eerdere reclasseringscontacten. Meer specifieke gegevens kunnen ook worden verstrekt op grond van het derde lid van het besluit, waarin wordt verwezen naar bij de directeur, de reclassering en het college bekende gegevens voor het organiseren van (forensische) zorg of maatschappelijke ondersteuning. De hierin genoemde gegevens kunnen betrekking hebben op eerdere en lopende zorgtrajecten in het kader van de Wet maatschappelijke opvang, Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg, de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten, de Jeugdwet of Wet forensische zorg (derde lid, aanhef en onder 1°), de naam van de zorgaanbieder die de trajecten uitvoert of bij de eerdere uitvoering betrokken is geweest (derde lid, aanhef en onder 2°) en de gemeente waar de zorg of maatschappelijke ondersteuning is of wordt verleend (derde lid, aanhef en onder 3°).

Artikel 20b, vierde lid.

Op het vierde lid van artikel 20b is ingegaan in het algemeen deel van deze nota van toelichting (zie onder 5.3 en 5.5).

Artikel 20b, vijfde lid.

Het vijfde lid van artikel 20b houdt ten opzichte van het eerste lid een verdere verbijzondering in van de mogelijkheden tot het verstrekken van persoonsgegevens. Het heeft betrekking op het inzetten van reclasseringstoezicht, advies en interventies voor de invulling en uitvoering van het detentie- en re-integratieplan. Het maakt in het bijzonder mogelijk dat tussen de gemeente, de directeur en de reclassering gegevens onderling gegeven worden verstrekt over eerdere reclasseringscontacten, het detentieverloop en de detentiefasering (vijfde lid, onderdeel 1°), de motivatie van de gedetineerde (vijfde lid, onderdeel 2°) en het gedrag van de gedetineerde tijdens detentie (vijfde lid, onderdeel 3°). Het uitwisselen van deze gegevens heeft vooral betekenis bij de vaststelling van het D&R-plan waarmee in de inrichting bij aanvang van de detentie al een start wordt gemaakt. Het D&R-plan wordt voortdurend bijgesteld aan de hand van de actuele situatie. Waar artikel 20b, eerste lid, in het bijzonder betrekking heeft op de hernieuwde deelname aan het maatschappelijk leven (de re-integratie), richt het vijfde lid zich op de fase daarvoor waarin de veroordeelde nog is gedetineerd (detentie). Het onderscheid tussen beide situaties (in en na detentie) is echter niet hard en eerder fluïde. Het D&R-plan is een levend document dat bijstellingen ondergaat met het naderen van de invrijheidstelling. Bij het naderen van de invrijheidstelling kan de nadruk meer komen te liggen op de hernieuwde deelname aan de samenleving. De verstrekking van gegevens daarbij beperkt zich tot dan tot de in artikel 20b, eerste lid, opgenomen categorieën.

Artikel 20b, zesde en zevende lid.

Het zesde en zevende lid van artikel 20b zijn toegelicht in het algemeen deel van deze nota van toelichting (zie onder 5.5).

Artikel I, onderdeel J (artikel 37)

Met de wijziging in dit onderdeel wordt verzekerd dat het D&R-plan onderdeel gaat zijn van het inrichtingsdossier van de gedetineerde.

Artikel II

Dit artikel wijzigt het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen. Artikel 2:1, derde lid, bepaalde reeds dat het OM rekening houdt met de adviezen die zijn ontvangen van de reclassering en de directeur van de inrichting waar de veroordeelde staat ingeschreven. Daaraan is toegevoegd dat hieromtrent ook actief inlichtingen worden verstrekt. Het derde lid van artikel 2:1 wordt daartoe opnieuw vastgesteld. De achtergrond daarvan is, zoals hiervoor in het algemeen deel van deze nota van toelichting al werd toegelicht, dat bij de beslissing tot v.i.-verlening het detentieverloop en gedrag van de veroordeelde nadrukkelijk in de beoordeling dienen te worden betrokken. Het vierde lid en vijfde lid gaan in op de inhoud van die adviezen en de zienswijze van de veroordeelde over te bepalen voorwaarden. Het zesde lid heeft betrekking op de wijze waarop voorwaarden die de veroordeelde eventueel in een ander kader zijn opgelegd, worden verdisconteerd. Zoals hiervoor aangegeven, vormt de toevoeging in het derde lid op deze voorschriften een aanvulling. Zij waarborgt dat over de nazorg de noodzakelijke afstemming plaatsvindt, óók indien geen adviezen van de directeur of reclassering zouden voorliggen.

Het besluit voegt daarnaast een zevende lid toe aan artikel 2.1 van het Besluit tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen. Hierin is bepaald dat v.i. achterwege blijft indien voor de gedetineerde geen geschikte verblijfplaats beschikbaar is. Dit is een aanvulling op artikel 6:2:12 Sv dat reeds omstandigheden opsomt die ertoe nopen dat v.i. wordt uitgesteld of achterwege blijft. De aanvulling is noodzakelijk voor situaties waarin de veroordeelde in afwachting is van een plaatsing in bijvoorbeeld een zorginstelling of een instelling voor begeleid wonen en deze plaatsing ook voorzienbaar is, maar niet meteen mogelijk blijkt. In die gevallen is het wenselijk dat het verblijf van de gedetineerde in de inrichting kan worden voortgezet zodat een situatie wordt voorkomen waarin de veroordeelde geen verblijfplaats heeft. Indien de beslissing over de v.i. is genomen of v.i. al een aanvang heeft genomen en een dergelijke voorgenomen plaatsing onverhoopt geen doorgang kan vinden, kan de beslissing over de v.i. worden gewijzigd (artikel 6:2:13 Sv).

De Minister voor Rechtsbescherming,